

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-058
назди ДДОТ ба номи Садриддин Айни
(734003 ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 121)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ибодов Шухрат Маҳмадиевич дар мавзуи «Хусусиятҳои иқтисодӣ – географии рушд ва ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда дар ноҳияи иқтисодии Ҳисор» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисос аз рӯи ихтисоси илмҳои география 6D060901 – Географияи иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва рекреатсионӣ пешниҳод шудааст, (Душанбе, 2023. – 30 сах.)

Маврид ба тазаккур аст, ки хусусиятҳои иқтисодӣ – географии рушд ва ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда дар ноҳияи иқтисодии Ҳисор пешбинӣ гардида, масоили татбиқи он ҷавҳари асосии автореферати диссертатсияи Ибодов Шухрат Маҳмадиевичро ташкил медиҳад. Автореферат дар шакли матн дар ҳаҷми 30 саҳифа пешниҳод шудааст. Бояд қайд намуд, ки автореферат аз муқаддима, тавсифи умумии тадқиқот, қисмҳои асосии таҳқиқот (фишурда), хулоса ва тавсияҳое, ки дар он ҷамъбасти муҳтасари таҳқиқот дарҷ гардида, инчунин феҳристи интишороти муаллиф доир ба мавзуи диссертатсия иборат мебошад.

Мубрамии мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ. Мавзуи диссертатсияи Ибодов Ш.М ба яке аз масъалаҳои мубрами аҳамияти назариявӣ ва амалидоштаи қисми умумии ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон нигаронида шудааст.

Бояд қайд кард, ки мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии мазкур дар шароити имрӯзаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мубрам ва зарурӣ буда, таваҷҷуҳи бештари мутахассисони соҳаи географияро талаб мекунад.

таваҷҷуҳи бештари мутахассисони соҳаи географияро талаб мекунад. Сарфи назар аз он ки мавзуи таҳқиқшаванда борҳо аввал зери таҳқиқот қарор гирифтааст. Ҳамчунин, зикр намудан ба маврид аст, баъди соҳибистиклол гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон рисолаи мазкур аввалин таҳқиқоти илмӣ бо забони давлатӣ дар соҳаи илми географияи ватанӣ ба ҳисоб меравад.

Ҳамин тавр, дар автореферати диссертатсия мубрамияти мавзуи таҳқиқот асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши мавзуи таҳқиқот, объект ва предмети мавзуи таҳқиқот, мақсад ва вазифҳои он, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмӣ ва нуқтаҳои илмии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсия муайян карда шуда, оид ба саҳми шахсии довталаб, тасвиби натиҷаҳои таҳқиқот, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия ба таври зарурӣ муқаррарот пешбинӣ гардидааст.

Хулоса ва тавсияҳои дар таҳқиқот пешбинишуда боэътимод ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок буда, бо усулҳои умумиилмӣ ва махсуси илмии дар таҳқиқот истифодашаванда таъмин карда шудаанд. Бисёре аз муқарраротҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои, ки дар таҳқиқот баён шудаанд, навгонии илмӣ мебошанд.

Аз таҳлили амиқ ва баррасии ҳамачонибаи масъалаҳои дар автореферат зикргардида ба хулосае омадан мумкин аст, ки сохтори таҳқиқот пай дар пай ва бо риояи мантиқи илмӣ таҳия гардидааст. Автореферати диссертатсия ҳамаи талаботҳои ҷойдоштаро дар худ инъикос намуда, натиҷаҳои пурра ва босамари таҳқиқотро ифода намудааст.

Аз рӯи автореферати навишташудаи муаллиф чунин натиҷаҳои кори илмии мазкурро муайян намудан мумкин аст:

а) дар натиҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ таърихи ташакулёби ва рушд ва ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда ноҳияи иқтисодии Ҳисори Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст;

б) табиати ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда ноҳияи иқтисодии Ҳисор муайян гардида, андешаҳои олимони соҳаи география дар ин самт ба таври зарурӣ ҷамбаст шуда, муаллиф хулосаҳои илмӣ асоснокро дар қисмати хулосавӣ пешниҳод намудааст;

в) дар автореферати мазкур маълумоти зарурӣ ва хулосабарорихи мушаххас дар бораи рушд ва ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда ноҳияи иқтисодии Ҳисор пешбинӣ шудааст;

г) пешниҳодҳои судманд ҷиҳати рушд ва ҷобачогузории қувваҳои истеҳсолкунанда ноҳияи иқтисодии Ҳисори, манзур гардидаанд;

Аз мазмуну муҳтавои автореферати мазкур бармеояд, ки муаллиф то ҳадди зарурӣ масъалаҳои дар наздаш гузошташударо ҳал намудааст, вале новобаста ба ин, баъзе масъалаҳое дар ин самт ҳамоно боқӣ мондаанд, ки таҳлилу баррасии алоҳидаро талаб менамоянд.

1. Тавре ки маълум гардид дар ноҳияи кишти зироатҳои пахта, полезӣ ва хуроки чорво коҳиш ёфтааст. Яъне заминҳои кишти ин намуди зироатҳо аз як категория ба категорияи дигар гузаронида шудааст. Вобаста ба ин масъала андешаи иловагии муаллифро доништан мехоҳем (сах.16).

2. Ҳамчунин яке аз масъалаҳои асосӣ дар ноҳияи ин заминҳои кишоварзи мебошад. Аммо аз таҳлили автореферати мазкур бармеояд, ки вобаста ба масъалаи мазкур муаллиф ҳангоми таҳлил намудан кишти зироат 2-3 ҳосил дар давоми сол овардааст, ки ба таври пурра диққати худро равона накардааст. Бинобар ин, пешниҳод менамоем, ки дар ин маврид муаллиф андешаҳои худро иловатан ироа намояд (сах.15).

Гуфтаҳои болозикр ба мазмуну моҳияти диссертатсияи муаллиф костагӣ ва духурагиро ба миён наоварда, баръакс василаи пурра ва мустаҳкам намудани онро ифода менамояд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 14 мақолаи илмӣ муаллиф инъикос гардидааст, ки аз ин шумора 8 адади он дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҶТ ба таъб расидаанд.

Бояд қайд намуд, ки таҳқиқоти анҷомдодаи Ибодов Ш.М. мусбат мебошад, зеро он нахустин пажӯҳиши илмӣ бо забони давлатӣ оид ба хусусиятҳои иқтисодӣ – географии рушд ва ҷобачогузори қувваҳои

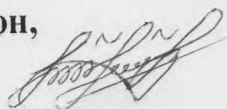

истеҳсолкунанда дар ноҳияи иқтисодии Ҳисори Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад ва барои муҳаққиқони оянда заминаҳои мусоидро дар илми географияи ҷумҳурии мегузорад.

Дар маҷмӯъ, бояд қайд намуд, ки автореферати диссертатсияи номзодии Ибодов Ш.М. мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, дар он масъалаҳои бамиёнгузошта аз лиҳози илмӣ пайдарпай ва асоснок матраҳ гардида, аз рӯи диди тоза ва мантиқ таҳлил шуда, сазовори баҳои мусбат аст.

Таҳлили автореферати мазкур аз он шаҳодат медиҳад, ки таҳқиқоти диссертатсионии Ибодов Ш.М дар шароити имрӯза муҳим ва зарурӣ арзёбӣ гадида, ба талаботи муқарраркардаи Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ буда, аз тарафи муаллиф мустақилона таълиф гардида, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷа ва нуктаҳои нави илмӣ мебошад. Таҳқиқоти мазкур саҳми шахсии муаллифро дар соҳаи илм нишон медиҳад ва муаллифи рисола Ибодов Ш.М. сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисос аз рӯи ихтисоси илмҳои география 6D060901 – Географияи иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва рекреатсионӣ мебошад.

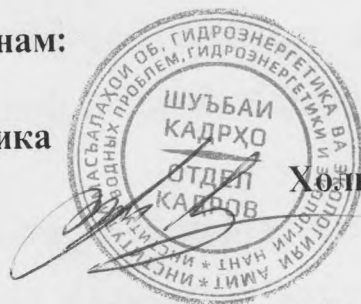
**Муовини директор оид ба илм ва таълими Институти
масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон,
номзоди илмҳои техникӣ**

Курбонов Н.Б.

**Имзои Курбонов Н.Б. – ро тасдиқ мекунам:
Мудирӣ шӯъбаи кардҳо ва коргузори
Институт масъалаҳои об, гидроэнергетика
ва экологияи АМИТ**

«22» Апрели 2023 с.

Ҳолназарова З.Д.

Суроға: 734042, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, к. Айни 14А, Ё-mail: info@imoge.tj, тел: +992 (37) 222-23-64; +992 (37) 222-23-21; +992 (37) 223-23-20